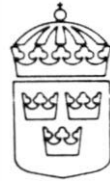

Motion till riksdagen

1988/89:A721

av Bengt Harding Olson m. fl. (fp, m)
Förtydligande av begreppet motpart i
medbestämmandelagen

Mot.
1988/89
A721 – 726

Enligt 45 § MBL är arbetsgivarorganisation eller arbetsgivare och arbetstagarorganisation sinsemellan skyldiga att, om giltigt hinder ej möter, skriftligen varsla motparten minst sju dagar i förväg, när de avser att vidtaga stridsåtgärd eller att utvidga pågående stridsåtgärd. Vidare skall varslat innehålla uppgift om anledningen till stridsåtgärden och om stridsåtgärdens omfattning.

Som framgår av nedan angivet exempel, innebär inte MBLs bestämmelser att skyldighet föreligger för en facklig organisation att varsla en oorganiserad arbetsgivare vid exempelvis en sympatiblockad trots att varselinstitutet just tillkommit för att bereda den som åtgärden riktar sig emot möjlighet att förbereda eventuella motåtgärder.

Enligt gällande praxis bereds ej en oorganiserad arbetsgivare denna möjlighet, dvs. att under sju dagar förbereda/överväga motåtgärder, utan arbetsgivaren utlämnas i detta avseende till en eventuell massmedial bevakning av händelseförloppet alternativt en "välvillig" facklig organisation som tillskriver arbetsgivaren eller, som skedde i nedan redovisade exempel, en förbundsordförande ringer upp arbetsgivaren och informerar om att sympatiblockad träder i kraft om några dagar.

För belysande av ovan redovisat rättsläge hänvisas till följande exempel:

Torgny Gustafsson bedriver sedan ett par år tillbaka restaurangverksamhet på Gotland (Ihrebaden) med endast ett fåtal anställda. Gustafsson är varken medlem i SAF eller i Svenska Restauratörsförbundet och har heller inte tecknat s. k. hängavtal med facket varigenom han skulle förbinda sig att följa gällande kollektivavtal.

Sommaren 1987 tog Hotell- och Restauranganställdas förbund kontakt med Gustafsson för att förmå honom att teckna hängavtal med förbundet. Gustafsson förklarade härvidlag att han inte avsåg att sätta sig i avtalsförhållande med facket. Anledningen till detta (vilket i detta sammanhang i och för sig saknar betydelse) var att han dels inte hade någon anställd som var medlem i Hotell- och Restauranganställdas förbund och dels att hans anställda ej heller önskade ett avtal med facket då de redan erhöll marknadsmässiga löner och dessutom var AMF-försäkrade.

Den 8 juli 1987 varslas Gustafsson om att arbetskonflikt utbryter den 15 juli 1987 (dvs. sju dagar efter varslat) vid arbetsplatsen p.g.a. att företaget vägrar underteckna för branschen gällande kollektivavtal.

Cirka ett år senare hemställer Hotell- och Restauranganställdas förbund hos Svenska Transportarbetareförbundet om sympatiåtgärder avseende

Ihrebaden med anledning av att Gustafsson vidhåller sin uppfattning att ej teckna hängavtal med facket. Svenska Transportarbetareförbundet bifaller hemställan och beslutar därför att blockera alla transporter av sopor och latrin från företagen som utför sop- och latrinhämtning. Genom sympati-blockaden förbjuder således Svenska Transportarbetareförbundet sina medlemmar att hämta sopor och tömma latriner.

I anledning härav varslar Svenska Transportarbetareförbundet den 11 juli 1988 sin centrala motpart, dvs. biltrafikens arbetsgivarförbund.

Vidare varslades Åkericentralen och Gotlands Stuveri AB samt statens förlikningsman om att sympatiblockaden träder i kraft den 20 juli 1988.

Svenska Transportarbetareförbundet varslade däremot *inte* Gustafsson om sympatiåtgärd!

På motsvarande sätt agerade Handelsanställdas förbund året innan då förbundet i sympati med Hotell- och Restauranganställdas förbund i konflikten avseende Ihrebaden varslade HAO samt vissa företag exempelvis ICA i Visby om sympatiblockad.

Handelsanställdas förbund varslade *inte* heller Gustafsson om sympatiåtgärden.

Anledningen till att varken Svenska Transportarbetareförbundet eller Handelsanställdas förbund ej är skyldiga att varsla Gustafsson är att förbunden aldrig kan komma i avtalsförhållande med Gustafsson (under förutsättning att verksamheten ej ändrar inriktning). Endast Hotell- och Restauranganställdas förbund kan komma i avtalsförhållande med Ihrebaden och är därför den enda fackliga organisation som i detta fall har en lagstadgad skyldighet att varsla Gustafsson om *sina* stridsåtgärder. Eftersom Hotell- och Restauranganställdas förbund ej vidtog sympatiåtgärden cirka ett år efter primärkonflikten, föreligger inte heller någon varselskyldighet i denna del för förbundet gentemot Gustafsson.

Detta innebär att en oorganiserad arbetsgivare i dag är helt undantagen från varselskyldighet när han blir utsatt för sympatiåtgärder enligt ovan redovisade exempel.

En oorganiserad arbetsgivare får i dag helt och fullt förlita sig på en "väl villig" facklig organisation alternativt en massmedial bevakning beträffande information om åtgärdens omfattning, konsekvenser etc. beträffande sympatiåtgärder.

En oorganiserad arbetsgivare omfattas m.a.o. inte av själva grundtanken vid varsel då han inte bereds möjligheter att förbereda motåtgärder, överväga att exempelvis teckna hängavtal med facket etc.

Mot bakgrund av det ovan anförda, bör begreppet motpart i 45 § MBL förtydligas med den konsekvensen att varselskyldigheten utvidgas till att omfatta oorganiserade arbetsgivare vid sympatiåtgärder.

Hemställan

Mot. 1988/89
A721

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till förtydligande av
begreppet motpart i 45 § MBL i enlighet med vad som ovan anförts.

Stockholm den 23 januari 1989

Bengt Harding Olson (fp)

Göthe Knutson (m)

Lars De Geer (fp)